

SISSEJUHATUSEKS

Prantsuse keele riigieksam koostatakse vastavalt "Põhikooli ja gümnaasiumi riiklikule õppekavale" ja silmas pidades Euroopa Nõukogu keeletasemeid.

	COMPRENDRE		PARLER		ECRIRE
	<i>Compréhension orale</i>	<i>Compréhension écrite</i>	<i>Interaction orale</i>	<i>Production orale</i>	<i>Production écrite</i>
S E U I L	Je peux comprendre les points essentiels quand un langage clair et standard est utilisé et s'il s'agit de sujets familiers concernant le travail, l'école, les loisirs etc. Je peux comprendre l'essentiel de nombreuses émissions de radio ou de télévision sur l'actualité ou sur des sujets qui m'intéressent à titre personnel ou professionnel si l'on parle d'une façon relativement lente et clair.	Je peux comprendre des textes rédigés essentiellement dans une langue courante relative à la vie quotidienne ou au travail. Je peux comprendre la description d'événements, l'expression de sentiments et de souhaits dans des lettres personnelles.	Je peux faire face à la majorité des situations que l'on peut rencontrer au cours d'un voyage dans un pays où la langue est parlée. Je peux prendre part sans préparation à une conversation sur des sujets familiers ou d'intérêt personnel ou qui concernent la vie quotidienne (par ex. famille, loisirs, travail, voyage et actualité)	Je peux m'exprimer de manière simple afin de raconter des expériences et des événements, mes rêves, mes espoirs ou mes buts. Je peux donner de brèves raisons et explications de mes opinions ou projets. Je peux raconter une histoire ou l'intrigue d'un livre ou d'un film et exprimer mes réactions.	Je peux écrire un texte simple et cohérent sur des sujets familiers ou d'intérêts personnelles. Je peux écrire des lettres pour décrire expériences et impressions.
A U T O N O M I E	Je peux comprendre des conférences et discours assez longs et même suivre une argumentation complexe si le sujet m'en est relativement familier. Je peux comprendre la plupart des émissions de télévision sur l'actualité et les informations. Je peux comprendre la plupart des films en langue standard.	Je peux lire des articles et des rapports sur des questions contemporaines dans lesquels les auteurs prennent position ou adoptent un point de vue. Je peux comprendre un texte littéraire contemporain en prose.	Je peux communiquer avec degré de spontanéité et d'aisance qui rende possible une interaction normale avec un locuteur natif. Je peux participer activement à une conversation dans des situations familières, présenter et défendre mes opinions.	Je peux m'exprimer de façon claire et détaillée sur une grande gamme de sujets relatifs à mes centres d'intérêt. Je peux développer un point de vue sur un sujet d'actualité et expliquer les avantages et les inconvénients de différentes possibilités.	Je peux écrire des textes clairs et détaillés sur une grande gamme de sujets relatifs à mes intérêts. Je peux écrire un essai ou un rapport! en transmettant une information ou en donnant des raisons pour ou contre une opinion donnée. Je peux écrire des lettres qui mettent en valeur le sens que j'attribue personnellement aux événements et aux expériences.

« Cadre européen commun de référence pour les langues » Conseil de l'Europe, Division des langues vivantes, Strasbourg / Les éditions Didier, Paris 2001

Selleks, et õpilastel ja ka õpetajatel oleks lihtsam määratlada taset, milleni peaks õpingute lõpuks jõudma, toome allpool ära Euroopa Nõukogu poolt kirjeldatud keeletasemed. Vastavalt kehtivale õppekavale, peaks keskkoolilõpetaja, kes on õppinud prantsuse keelt esimese võõrkeelena, jõudma õpingute lõpuks Autonomie tasemele. Riigieksami koostajad on lähtunud eksami kokkupanemisel nii Seuil kui ka

Autonomie tasemest, seega sisaldab eksam endas erineva raskusastmega ülesandeid, võimaldades eksamil osaleda ka neil, kes on õppinud prantsuse keelt kas teise või kolmanda võõrkeelena.

Prantsuse keele riigieksam 2004

Aasta	Koolide arv	Eksami sooritanute arv	Keskmine tulemus	Miimum punkt	Maksimum punkt
1998*	8	33	77,27	39	93
1999	11	58	72,72	31	95
2000	11	57	68,02	21	87
2001	15	67	75,40	42	97
2002**	10	53	73,00	28	90
2003 ***	11	64	76,45	41	94
2004	11	63	79,56	29	97

* katseeksam

** 2002. aastal ei olnud prantsuse keele lendu ühes A-keele koolis, Gustav Adolfi Gümnaasiumis, seega oli 2002. aastal eksamisooritajate arv selle võrra väiksem.

*** 2003. aastal lõpetas Prantsuse Lütseumi esimene A-keele lend

2004. a. prantsuse keele riigieksamile registreerus 66 kandidaati. Eksamipäeval tuli kohale 63 eksaminandi, neist 4 koolilõpetanut.

2004. a. prantsuse keele riigieksamil ei tühistatud ühtegi tööd ega esitatud ühtegi apellatsiooni.

Keskmiseks eksamitulemuseks kujunes 79,6 punkti, minimaalne tulemus oli 29 ja maksimaalne 97 punkti.

Miks prantsuse keele riigieksami keskmine tulemus on nii kõrge? Keskmiste tulemuste võrdlemisel teiste võõrkeeltega tuleb arvesse võtta asjaolu, et neid koole, kus kõik prantsuse keelt õppinud lõpetajad, nii kolmelised, neljalised kui ka viielised, sooritavad eksami, on ainult mõni üksik, teistes koolides valivad eksami reeglina ainult tugevamad ja/või motiveeritumad õpilased.

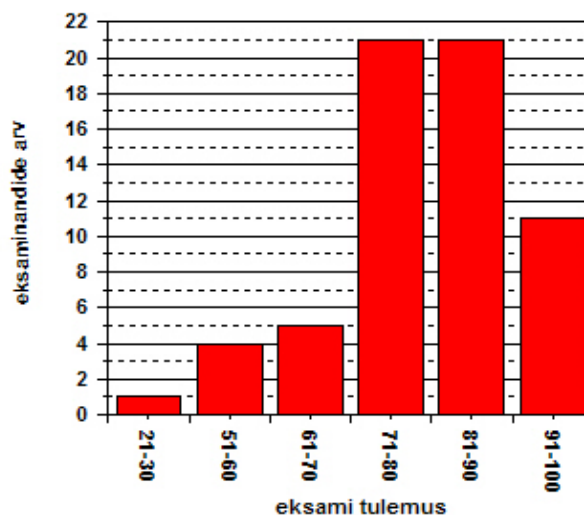
Prantsuse keele riigieksam koostatakse vastavalt samadele tasemekirjeldustele ja ainekava nõudmistele, mis nt inglise keeleksamgi, kus osalejate edukus kõigub 0st 100ni ja tegijaid on tuhandeid. Siit järelduvalt ei saagi prantsuse keele riigieksami tulemus olla võrdne nt inglise keele riigieksami tulemusega: kui eesmärgiks oleks keskmine tulemus viiekümne protsendi ringis, peaks prantsuse keele eksam muutuma palju raskemaks ja ei vastaks siis enam õppekavas nõutule ega ENi keeletasemetele.

Prantsuse keel

eksaminandide arv: 63

keskmine: 79.56 standardhälve: 11.96

et	arv	%
21-30	1	1.59%
51-60	4	6.35%
61-70	5	7.94%
71-80	21	33.33%
81-90	21	33.33%
91-100	11	17.46%



Vaadates 2004. aasta prantsuse keele riigieksami tulemuste jaotuse tabelit, on selgelt näha, et valdav osa eksaminandidest sai hea või väga hea tulemuse. Tervelt 84,12% eksami sooritanu tulemus jääb punktivahemikku 71 – 100.

Eesti ja vene õppekeeleka koolide tulemuste jaotuse tabeleid uurides on näha, et ka antud aasta kõrge eksamitulemus (nagu möödunud aastalgi) on saadud tänu eesti koolide õpilastele, kelle hulgast ainult ühe tulemus jäi vahemikku 51 – 60, teistel oli see kõrgem. See omakorda viitab asjaolule, et prantsuse keele eksami valisid antud grupis ainult tugevamad õpilased.

Vene koolide eksaminandide tulemused jaotuvad ühtlasemalt, andes tunnistust sellest, et vene koolides on eksami valinud mitte ainult parimad, vaid ka keskmised ja mõned nõrgemad eksaminandid.

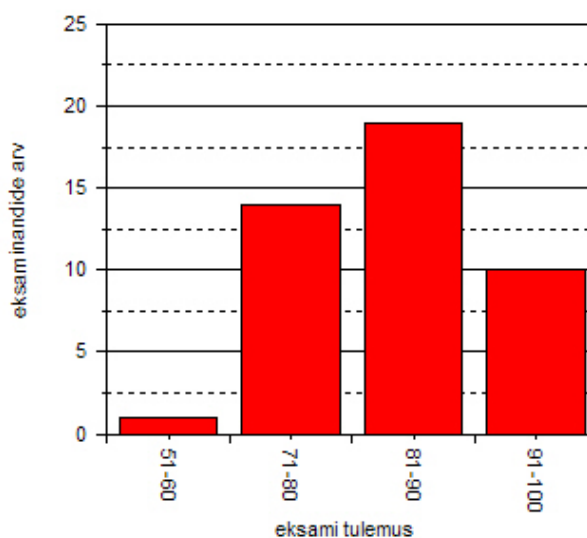
Võrreldes viimaste aastate eksamitulemuste graafikuid (vt eelmiste aastate analüüsid) on selgelt näha, et vene koolide tulemuste jaotused on aastate lõikes sarnased, suurem osa tulemusi püsib stabiilselt 71 – 80 punkti vahel, samal ajal kui eesti koolide tulemused on viimasel kahel aastal nihkunud ühe astme võrra graafiku paremale poolele.

Prantsuse keel

ÕK: eesti
eksaminandide arv: 44

et	arv	%
51-60	1	2.27%
71-80	14	31.82%
81-90	19	43.18%
91-100	10	22.73%

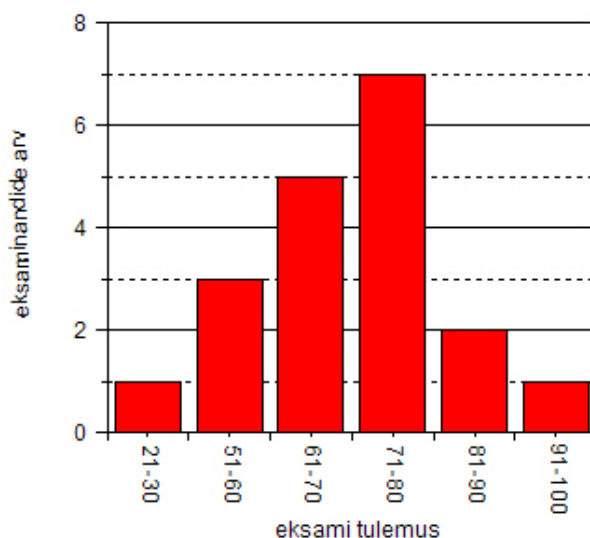
keskmine: 83.66 standardhälve: 7.84

**Prantsuse keel**

ÕK: vene
eksaminandide arv: 19

et	arv	%
21-30	1	5.26%
51-60	3	15.79%
61-70	5	26.32%
71-80	7	36.84%
81-90	2	10.53%
91-100	1	5.26%

keskmine: 70.05 standardhälve: 14.48



Näib, et aastate vältel on julgustatud eesti koolides eksamil osalema eelkõige tugevamaid õpilasi, samal ajal kui vene koolides sõandavad eksamit teha ka keskmised ja nõrgemad õpilased.

2004. aasta riigieksamil osalesid kokku 11 kooli õpilased (koos varem lõpetanutega). Aastate lõikes püsib prantsuse keele eksamil osalevate koolide arv üheteistkümneme juures, erinevatel aastatel osalevad erinevad koolid, kuna neis kõikides ei ole igal aastal prantsuse keele õppijate hulgas lõpetajaid, lendude vahed võivad olla mitu aastat.

Alljärgnevast tabelist on näha, et kõige ühtlasemate tulemustega on 2004. a. esindatud teeninduspiirkonnata koolid, kust pärit eksaminandid on prantsuse keelt valdavas enamuses õppinud 1. võõrkeelena. Võrreldes omavahel kahe allpool asuva tabeli näitajaid, võib tõdeda, et väga kõrgeid eksamitulemusi võib leida kõigis kolmes grupis, keskmiste vahe tuleneb eelkõige sellest, mitmenda keelena prantsuse keelt

õpitakse ja kas eksami valisid ainult head, väga head või ka nõrgemad õpilased, ning samuti varem lõpetanute arvust ja nende tasemest.

	Koolilõpetaja		Varemlõpetanu		Mees		Naine	
	Arv	Keskm.	Arv	Keskm.	Arv	Keskm.	Arv	Keskm.
Suurlinna koolid	26	76,88	4	57,25	9	65,56	21	78
Teeninduspiirkonnata koolid	32	84,13	0		3	87	29	83,83
Vallakoolid	1	92	0		1	92	0	

2004 a. lõpetanud	Eksaminandide arv	Min. / Maks. tulemus	Keskmine
Suurlinna koolid: Ehte Humanitaargümnaasium Gustav Adolfi Gümnaasium Kohtla-Järve Slaavi Gümnaasium Tallinna 32. Keskkool Tln. Mustamäe Humanitaargümnaasium Tartu Descartes Lütseum	26	55 / 97	76,88
Teeninduspiirkonnata koolid: Miina Härma Gümnaasium Tallinna Prantsuse Lütseum Hugo Treffneri Gümnaasium	32	71 / 95	84,13
Valla- ja väikelinnakoolid: Paldiski Gümnaasium	1	92	92

*Koolide keskmised tulemused on ära toodud eksamikeskuse internetileheküljel www.ekk.edu.ee riigieksamite statistika peatükis.

	Arv	Keskmine tulemus	Miimum tulemus	Maksimum tulemus
Abituriendid	59	81,07	53	97
Koolilõpetanud	4	57,25	29	74

Mehed	13	72,54	29	92
Naised	50	81,38	53	97

Eesti õppekeele koolid	44	83,66	59	97
Vene õppekeele koolid	19	70,05	29	92

Prantsuse keele riigieksamil on aastate vältel varemlõpetanud saavutanud teiste gruppidega võrreldes mõnevõrra madalamaid tulemusi, antud aastal jäi ka kõige madalam eksamitulemus nimetatud gruppi ja see tõmbas keskmised näitajad veelgi allapoole.

Kõrgeim eksamitulemus saadi 2004. aastal naissoost abituriendi poolt eesti õppekeele koolis, madalaima tulemuse sai vene õppekeele koolist pärit varemlõpetanud mees.

Võrreldes omavahel viimaste aastate tulemusi (vt eelmiste aastate statistika eksamikeskuse koduleheküljel), ei ole mitte mingit põhjust väita, et üks grupp on aastate jooksul teistest oluliselt tugevam või nõrgem, v.a varemlõpetanud. Kõik sõl-

aastate jooksul teistest oluliselt tugevam või nõrgem, v.a varemlõpetanud. Kõik sõltub antud aastakäigule omasest õpilaskontingendist, ühel aastal satub nõrgem tulemus ühte gruppi, järgmisel aastal teise.

Prantsuse keele riigieksam toimus sel aastal kahel päeval, esimesel päeval osales 62 eksaminandi, teisel päeval 1 eksaminand. Kuna kaks eksamivarianti olid küll sarnased, aga mitte identsed ja enamik eksaminande sooritas eksami esimesel päeval, siis toetub edasine analüüs esimese päeva eksamitöödele.

EKSAMI OSAD

Prantsuse keele riigieksam nagu kõik võõrkeele riigieksamid koosnes viiest osast:

- Kirjutamine
- Kuulamine
- Lugemine
- Grammatika ja keelestruktuurid
- Suuline osa

Iga osa andis 20 punkti, kokku 100 punkti.

Osa	Keskmine tulemus punktides	Min. punktid	Maks. punktid	Keskmine lahendatus %	Korrelatsioon eksamitulemusega
Kirjutamine	13,98	6	20	69,88	0,75
Kuulamine	17,65	10,5	20	88,27	0,83
Lugemine	15,59	3,5	20	77,94	0,76
Grammatika	14,97	5,5	19	74,84	0,85
Suuline osa	17,11	1	20	85,56	0,86

2004. a. keskmistest lahendatustest on näha, et sarnaselt eelmise, 2003. aastaga on väga hästi sooritatud suuline osa. Ka lugemis- ja grammatikaosade keskmised lahendatused on võrreldavad möödunud aastaga, olles vaid paari protsendi võrra nendest kõrgemad.

Samal ajal on võrreldes eelmise, 2003. aastaga ligi viie protsendi võrra langenud kirjutamisosa lahendatus – põhjuseks eelmise aastaga võrreldes erinev 2. ülesanne, mis seekord hindas puhast kirjutamisoskust, ilma kirja vormistamise nõueteta. Täpsemalt sellest allpool.

Tunduvalt on tõusnud kuulamisosa keskmine tulemus, ületades isegi suulise osa keskmise. Ilmselt oli 2004.a. kuulamisosa eksaminandidele lihtne. Miks see nii oli, sellest räägime täpsemalt allpool.

	Abituriendid (kokku 58)			Koolilõpetanud (kokku 4)		
	Keskmine punkti-summa	Miinum punkt	Maksimum punkt	Keskmine punkti-summa	Miinum punkt	Maksimum punkt
Kirjutamine	14.13	6	20	11.75	8	13.5
Kuulamine	17.97	13.5	20	13	10.5	14.5
Lugemine	15.91	6.5	20	10.88	3.5	17.5
Grammatika	15.28	8	19	10.5	5.5	13.5
Suuline	17.53	10	20	11	1	16

Abiturientide ja koolilõpetanute arv on niivõrd erinev, et on mõttetu teha suuri võrdlusi. On selgelt näha, et neljast varemlõpetanust ei suutnud keegi jõuda samadele maksimumtulemustele kui parimad abiturientid, ka on varemlõpetanute miinimumpunktid enamasti koolilõpetanute omadest madalamad, v.a kirjutamises.

	Vene õppekeele koolid (19 eksaminandi)			Eesti õppekeele koolid (43 eksaminandi)		
	Keskmine punkti- summa	Miinimum punktid	Maksimum punktid	Keskmine punkti- summa	Miinimum punktid	Maksimum punktid
Kirjutamine	11.92	6	17.5	14.88	11	20
Kuulamine	16.08	10.5	18.5	18.35	13.50	20
Lugemine	13.84	3.5	18.5	16.36	8	20
Grammatika	12.39	5.5	19	16.10	9.5	19
Suuline osa	15.53	1	20	17.81	12	20

Võrreldes vene ja eesti õppekeele koolide tulemusi ositi, märkame juba eelpool tõdetut, et 2004. aasta eesti õppekeele koolide lõpetajad olid tugevamad ja ühtlasema tasemega. Vene õppekeele koolides jagus maksimumtulemusi ainult suulisesse ossa, teistes osades jäädakse eesti õppekeele koolidele alla mitme punktiga nii miinimum kui maksimumtulemustes, v.a grammatikas. Samasugune seis oli ka 2003. a. eksamil. Miks? Võimalikke seletusi on mitu: näiteks on koolides kasutusel erinevad meetodikad ja õppevahendid, osaoskuste õpetamisel asetatakse erinevad rõhud erinevalt, on olemas erinevad traditsioonid ja loomulikult erinev õpilaskontingent ja nagu eelpool juba öeldud, osalevad vene koolides ka keskmised ja nõrgemad õpilased.

	Mehed (kokku 13)			Naised (kokku 49)		
	Keskmine punkti- summa	Miinimum punktid	Maksimum punktid	Keskmine punkti- summa	Miinimum punktid	Maksimum punktid
Kirjutamine	12.12	6	16	14.47	8	20
Kuulamine	16.96	10.5	20	17.84	13.5	20
Lugemine	14.54	3.5	19	15.87	6.5	20
Grammatika	12.81	5.5	19	15.54	8.5	19
Suuline osa	15.77	1	20	17.47	10	20

2004. aastal eksamil osalenud meeste ja naiste keskmiste tulemuste kõrvutamisel näeme, et meeste keskmised tulemused on mitme punkti võrra madalamad naiste keskmistest tulemustest. Arvestada tuleb, et 2004. a. nõrgim tulemus kuulub meeste gruppi.

Mehed on saavutanud naistega võrdseid 20-punktilisi maksimumtulemusi ainult kuulamis- ja suulises osas, seega osades, mis on seotud suulise eneseväljendusega. Ka lugemis- ja grammatikaosa maksimumid on üsna võrdsed. Suurim erinevus ilmneb aga kirjutamisosas, kus meeste maksimum on tervelt 4 punkti võrra madalam.

Võrreldes omavahel viimaste aastate osade tulemusi ja nõrgima tulemuse paiknemist emmas-kummas grupis, võib öelda, et aastate jooksul on mehed ja naised olnud oma oskustelt üsna võrdsed praktiliselt kõikides osades. Kui kõrged on konkreetsed tulemused, sõltub antud aasta kontingendist. Ainus osa, kus meeste tulemused jäävad naiste omadele aastate vältel alla, on kirjutamisosas.

Eksamiosade soorituse edukus oli täpselt ühesugune kõikides eelpool toodud gruppides (v.a 4-liikmeline varemlõpetanute grupp), seega mõõtis eksam erinevaid eksaminande erinevates osaoskustes ühtemoodi. Paremusjärjestus oleks järgmine:

1. Kuulamine
2. Suuline osa
3. Lugemisosa
4. Grammatika
5. Kirjutamine

Huvitav on, et nelja varemlõpetanu paremuselt teine on kirjutamisosa, jättes grammatika viimaseks. Võimalik seletus: peale kooli lõppu pööratakse vähem tähelepanu nt grammatikareeglite treenimisele, selle asemel tegeletakse rohkem produktiivsete oskuste arendamisega.

1. Kirjutamisosa

Markko Mattus

On selge, et gümnaasiumilõpetaja, riigieksami sooritaja, evib kirjaoskust, ilma selleta poleks gümnaasiumisse pääsemine mõeldav. Ometi tuleb teha vahet kirjaoskusel ja kirjutamisoskusel. Kirjaoskuse all mõeldakse tavaliselt oskust emakeeles lugeda ja kirjutada. Mitmekeelses ühiskonnas, mille poole me Euroopa Liiduga ühinedes oleme liikumas, ei piirdu kirjaoskus emakeelega ja toimetulekuks vajab kirjaoskaja inimene ka teisi keeli.

Vajadus kirjutamisoskuse järele ei kasva ainult koos kirjaoskuse arenguga maailmas, vaid ka koos infotehnoloogia arenguga. Mõelgem siinkohal kas või e-posti levikule, mis üha enam asendab nii ametlikku kui ka isiklikku telefonisuhtlust. Selle kõrval on üha olulisem nn akadeemiline kirjutamisoskus, milleta on võimatu vastavas keeles kõrgharidust omandada.

Kirjutamine on üks olulisemaid keeleoskuse rakendusi. Kirjutades rakendatakse peaaegu kõiki suhtluspädevuse põhikomponente: keelepädevust, diskursuspädevust, funktsiooni- pädevust ja sotsiolingvistilist pädevust.

Kirjutamisoskuse arengut peegeldavad tasemekirjeldused (vt sissejuhatus). Prantsuse keele riigieksami kirjalik osa on koostatud seda tingimust silmas pidades. B2 tasemel isik oskab kirjutada mitmesuguseid selgeid ja detailseid tekste teda huvitavatel teemadel; ta suudab edasi anda infot essee, aruande või referaadi vormis, mõnda aspekti kommenteerida, esitades oma arvamust ja seda põhjendades, kirjades esile tõsta sündmuste või elamuste isiklikku mõju ja tähendust.

Seega on kirjutamisosa riigieksami ühe osana vajalik, mõõtmaks eksami sooritaja küpsust ja valmidust kõrghariduse omandamiseks.

Kirjutamisosa koosnes 2004.a. prantsuse keele riigieksamil kahest ülesandest:

- lühikirjandist (sõnade arvuga 170-200 sõna), 15 punkti
- loomingulisest kirjutamisest (80-100 sõna), 5 punkti.

Kirjandi eest oli võimalik saada kokku 15 punkti. Keskmiseks punktisummaks selle ülesande puhul jäi 10,72 punkti, ülesande keskmine lahendatus oli 71,46%. Kõige madalam punktisumma oli 5 punkti ja kõige kõrgem 15 punkti.

	Abituriendid				Koolilõpetanud			
	Arv	Keskm	Min	Max	Arv	Keskm	Min	Max
Kirjand	58	10,83	5	15	4	9,13	6	10,5

	Eesti õppekeelega koolid				Vene õppekeelega koolid			
	Arv	Keskm	Min	Max	Arv	Keskm	Min	Max
Kirjand	43	11,43	8	15	19	9,32	5	14

	Mehed				Naised			
	Arv	Keskm	Min	Max	Arv	Keskm	Min	Max
Kirjand	13	9,42	5	12,5	49	11,06	6	15

	Suurlinn		Teeninduspiirkonnata koolid		Valla- ja väikelinnakoolid	
	Arv	Keskm	Arv	Keskm	Arv	Keskm
Kirjand	26	10,62	31	11,0	1	11,0

Võrreldes tabeli andmeid möödunud aastatega (vt. eelmiste aastate statistika), võib täheldada keskmiste tulemuste mõningast langust kõikides gruppides, v.a vene õppekeelega koolides. Endiselt on punktisummad kõrgemad abiturientidel, võrreldes kooli varem lõpetanutega.

Tabelist võib näha ka teeninduspiirkonnata koolide teatavat keskmise tulemuse paremust, võrreldes suurlinnakoolidega. Kuna tegemist on õpilaskontingenti valivate koolidega, on selline edumaa ka mõistetav, samal ajal tulevad ka teistest koolidest eksamit sooritama enamasti tugevamad õpilased.

Ka nendest tabelitest tuleb välja, et 2004. aastal olid tugevaimad lõpetajad naissoost eesti õppekeelega abiturientide hulgas.

Eksaminandidel oli valida kolme teema vahel:

1. *Est-ce que l'Estonie a besoin de l'OTAN?*
2. *Le téléphone portable: pour ou contre?*
3. *L'argent ne fait pas le bonheur.*

Nagu eelmistel aastatelgi sisaldas valik erinevaid teemasid, võimaldamaks eksaminandidel valida neile lähedasim. Valik lähtus kehtivast õppekavast ning võimaldas arutlust erinevatel teemadel, oma isikliku arvamuse väljendamist ja selle põhjendamist.

Esimese teema valis 1, teise teema 29 ja kolmanda teema 32 eksaminandi. Keskmised tulemused vastavalt 15, 10,59 ja 10,70 punkti.

	Abituriendid				Koolilõpetanud			
	Arv	Keskm	Min	Max	Arv	Keskm	Min	Max
Teema 1	1	15,0	15,0	15,0	0			
Teema 2	29	10,59	5,0	15,0	0			
Teema 3	28	10,93	6,0	14,0	4	9,13	6,0	10,5

	Eesti õppekeelega koolid				Vene õppekeelega koolid			
	Arv	Keskm	Min	Max	Arv	Keskm	Min	Max
Teema 1	1	15,0	15,0	15,0	0			
Teema 2	22	10,91	8,0	14,5	7	9,57	5,0	11,5
Teema 3	20	11,63	8,5	14,0	12	9,17	6,0	11,5

	Mehed				Naised			
	Arv	Keskm	Min	Max	Arv	Keskm	Min	Max
Teema 1					1	15,0	15,0	15,0
Teema 2	8	10,44	5,0	12,5	21	10,64	8,0	14,5
Teema 3	5	7,8	6,0	10,5	27	11,24	6,0	14,0

	Suurlinn		Teeninduspiirkonnata koolid		Valla- ja väikelinnakoolid	
	Arv	Keskm	Arv	Keskm	Arv	Keskm
Teema 1	1	15,0	0		0	
Teema 2	9	10,11	19	10,79	1	11
Teema 3	16	10,63	12	11,33	0	

Vaadeldes tabeleid, võime täheldada, et esimest teemat valiti vaid ühel korral. Põhjusena võiks välja tuua teema suhtelise keerukuse, võrreldes eelmise aasta teemaga ("La culture estonienne, va-t-elle disparaître avec l'Union européenne?"). Vaatamata teema keerukusele, oli antud teemal kirjutanud eksaminand n.ö ülesannete kõrgusel ja teenis, nagu tabelitest näha, maksimumpunktid. Tegemist oli puhtalt poliitilise teemaga, mis tundub, et ei ole enamusele arutlemiseks eriti inspireeriv. Teema eeldab ka spetsiifilisemaid teadmisi poliitikast, eriti aga teemas nimetatud organisatsiooni tundmist ja loomulikult teemakohase sõnavara valdamist.

Ülejäänud kahte teemat valiti peaaegu võrdselt. Mõlemad teemad puudutasid ilmselt eksaminandide igapäevaelu ning need olid koolitundides korduvalt läbitud. On loomulik, et noored eelistavad teemasid, milles nad oskavad kaasa rääkida, mis on nendega seotud ja millega nad omavad vahetut kontakti. Eksamil ei soovi ükski eksaminand asjatult riskida, kuna eksamitulemusest sõltub tema tulevik.

	Võimalik punktisumma	Keskmine punktisumma	Keskmine lahendus %
Sisu	4,0	3,12	78,02
Teksti ülesehitus	3,0	2,46	81,99
Väljendusoskus ja sõnavara	4,0	2,64	65,93
Grammatiline korrektsus	4,0	2,50	62,50

Nagu eelmiste tabelite vaatlusel saame ka siin nentida keskmiste punktisummade langust möödunud aastaga võrreldes. Sarnaselt eelmistele aastatele saadi lühikirjandis kõige rohkem punkte teksti ülesehituse eest, sellele järgnes sisu. Väljendusoskus ja grammatiline korrektsus jäävad endiselt veidi tagaplaanile. Kui teksti ülesehitust ja vastavust sisule treenitakse kõikides koolis õpetatavates keeltes (k.a emakeel), siis sõnavara ja grammatika on aine-spetsiifiline ja suhteliselt madalad punktid teiste näitajatega võrreldes, näitavad vajadust pöörata koolides enam tähelepanu nende aspektidega tehtavale tööle.

Tähelepanekuid kirjandite hindamisel:

- Kirjandite kirjutamisel on tuntav inglise keele mõju (nt. adventure v. aventure, advantage v. avantage jne).
- Tihti üritatakse kasutada varem päheõpitud tekste, riskides isegi teemast mööda kirjutamisega (nt. teemal "Õnn ei peitu rahas", kirjutas üks eksaminand 2/3 tööst perest ja sõpradest), samuti üritatakse kasutada päheõpitud lauseid, mis alati ei pruugi seonduda ülejäänud osaga tekstist.

- Ei osata kasutada lausekonstruktsiooni tegusõnaga "rendre" + omadussõna.
- Tundub, et kirjandite kirjutamist on hakatud koolis rohkem praktiseerima kui varasematel aastatel. Tööd olid hästi struktureeritud, kusjuures kasutatud oli enamasti samu liigenduselemente (premièrement, deuxièmement...).
- Torkas silma ka, et kirjandite kirjutamise puhul püüti kasutada keerulisemaid keelelisi vahendeid nagu subjunktiiv, tingimuslaused, partitiivid, gerundiiv, mis polnud aga alati kõige paremini õnnestunud.
- Endiselt torkas silma mustandi puudumine. Mustandiruumi kasutamine kirjandi plaani tegemiseks on vajalik teksti loogiliseks ülesehituseks. Mitme töö puhul kannatas sisuline ülesehitus ja grammatiline korrektsus just seetõttu, et plaan oli tegemata jäetud.

Teine ülesanne

2004. aasta eksami kirjutamise teise osa ülesanne oli oma olemuselt muutunud, võrreldes eelmiste aastatega. Kui seni seisnes see kirja kirjutamises, siis sel aastal muutus ülesanne tunduvalt loomingulisemaks. Ülesande sissejuhatuses oli antud sõpradele jutustatava loo algus, milles olid määratletud teatud detailid. Eksaminandil tuli kirjutada loole 80–100-sõnaline lõpp. Selliselt valitud ülesanne võimaldab eksaminandil tunduvalt paremini näidata oma keeleoskusi ning sellist tüüpi ülesannet ei saa õpetajaga klassis eelnevalt täpselt ette valmistada. Grammatiliselt eeldas ülesanne minevikuvormide (passé composé, imparfait, plus-que-parfait jne) kasutamist. Selline ülesanne võimaldab formaalsete aspektide asemel, nagu neid hinnatakse kirja kirjutamisel, hinnata eksaminandi vaba väljenduse oskust, kuna puuduvad kohustuslikud elemendid.

Hindajatelt saadi ülesande kohta positiivne tagasiside. Ülesanne näitab väga hästi keeleoskust ega sea piire väljendusele. Kuna kirjutada tuli minevikus, oli täheldatavad mõningad raskused ennemineviku (plus-que-parfait) kasutamisel, selle asemel kasutati kas tulevikku (futur simple) või tingiva kõneviisi olevikku (conditionnel présent).

Ülesande eest oli võimalik saada kokku 5 punkti, keskmiseks punktisummaks jäi 3,26 ja keskmiseks lahendusprotsendiks 65,16%. Nagu eelmiselgi aastal oli ainult 5 eksaminandi, kelle kirjutist hinnati maksimumpunktidega, enamus töid jäid 2,5 ja 4 punkti vahele. Keskmise punktisumma viisid alla kümmekond eksaminandi, kelle tööd hinnati 1 või 2 punkti vääriliseks.

Allpool olevast tabelist võib näha, et paremini õnnestus see ülesanne eesti õppekeelega teeninduspiirkonnata koolide õpilastel:

	Keskmine punktisumma	Keskmine lahendatus%
Abituriendid	3,30	66,03
Koolilõpetanud	2,63	52,50
Eesti õppekeelega koolid	3,55	70,93
Vene õppekeelega koolid	2,61	52,11
Mehed	2,69	53,85
Naised	3,41	68,16
Suurlinnakoolid	3,12	62,31
Teeninduspiirkonnata koolid	3,44	68,71
Valla- ja väikelinnakoolid	4	80,00

Kasutatud materjale:

Anu-Reet Hausenberg, Tiina Kikerpill, Maia Rõigas, Ülle Türk, „Keeleoskuse mõõtmine. Käsiraamat“. Tallinn, 2004, TEA® Kirjastus

Põhikooli ja gümnaasiumi riiklik õppekava – Vastu võetud Eesti Vabariigi Valitsuse 25. 01. 2002. a määrusega nr 56 (RT I 2002, 20, 116), jõustunud 01. 09. 2002.

2. Kuulamisosa

Kuulamisosa koosnes kolmest erinevat tüüpi ülesandest. Kõiki ülesandeid kuulati kaks korda.

Aastate vältel näib olevat prantsuse keele eksamil osalejatele suhteliselt raske avatud vastustega küsimusetüüp (nt 2003.a. lahendatus 54.22%), sest eeldab kuulamis- ja lugemisoskuse kõrval ka konspekterimis- e kirjutamisoskust. 2004.aasta eksamil ei olnud kuulamisülesannete hulgas ühtegi avatud vastustega ülesannet, seega ei pidanud eksaminand ühtegi vastust ise kirjutama ja võis keskenduda ainult kuulamisele ja küsimuste mõistmisele. Siit tulenevalt on ka alljärgnevas tabelis toodud numbrid tunduvalt kõrgemad, kui nad olid seda eelmisel aastal, ja ka kuulamisosa lahendatus tervikuna on väga kõrge.

	Punkte	Keskmine tulemus	Keskmine lahendatus
Ülesanne 1.	7	5.69	81.34
Ülesanne 2.	6	5.31	88.58
Ülesanne 3.	7	6.65	94.93

Kuna kõik kolm ülesannet on väga kõrge lahendatusega, ei ole õige öelda, et esimene ülesanne oli raske ja kolmas lihtne. Täpsem on öelda, et esimene ja teine ülesanne sisaldasid paari raskemat küsimust, samal ajal kui ülesanne nr. 3 tervikuna oli antud eksaminandide kontingendile liiga lihtne.

Esimene ülesanne oli valikvastustega, töötemaatiline. Erinevad inimesed rääkisid oma tööst, tegemistest ja eksaminandil tuli leida valikvastuste hulgast kuuldule sobiv vastus.

Küsimused nr. 1, 2, 4 ja 5 andsid põhjuse eksimiseks ainult mõnel korral (keskmine lahendatus 88,71 – 98,39 %), väited olid sõnastatud lihtsalt ja õigesti vastamiseks piisas lihtsate märksõnade, väljendite äratamisest.

Rohkem eksiti küsimuses nr. 3 (lahendatus 74,19 %), nii väited kui ka ametikirjeldus sisaldasid rohkem ametispetsiifilisi sõnu. Seega – õige vastuse leidmine eeldas ka laiemat sõnavara. Vastamiseks ei piisanud enam ühest kuulnud märksõnast.

Üle poolte vastasid õigesti küsimusele nr. 6 (lahendatus 64,52 %). Selle küsimuse juures töötasid hästi kõik kolm valikuks antud väidet, kusjuures tugevamas grupis ei valinud ükski vastaja b) varianti (sõna *journaliste* ei mainitud ega sellele vihjatud ühelgi korral), samal ajal kui nõrgemas grupis leiti nii a) kui b) variant olevat üsna atraktiivsed.

Ainult pooled (50 %) vastasid õigesti küsimusele nr. 7. Ka siin ei valinud tugevam grupp c) varianti, mille kohta selgelt öeldi, et "*cela ne me passionne plus*", kuid tugevamast grupist 11% valis siiski ekslikult a) variandi ilmselt sõna *architecte* tõttu. Nõrgemas grupis valis õige vastuse ainult 22%.

Tinglikult võib ka öelda, et mida lihtsamalt ja konkreetsemalt oli võimalik ametit kirjeldada, seda kõrgem oli lahendatus, mida loomingulisem amet, seda raskem oli leida õiget vastust.

Teine ülesanne oli raadiolindistus, kus omavahel rääkisid kaks kommentaatorit. Eksaminandidel tuli otsustada, kas nad kuulsid või ei kuulnud etteantud väiteid.

Esimesed kaks küsimust (nr. 8 ja 9, lahendatuse protsent 87,10 ja 93,55%) olid väited, mis toetudes taustateadmistele oleks võinud õigeks lugeda, kuid lindistuses ei olnud neile ühegi sõnaga vihjatud. Seega need vähesed, kes nendes küsimustes olid eksinud, kas ei kuulanud hoolega või ei vaevunudki kuulama, kuna vastus tundus olevat ilmselge.

Mitte ükski eksaminand ei eksinud küsimustes nr. 12 ja 18 (lahendatus 100%). Mõlemaid väiteid lindistuses ei mainitud.

Küsimus nr. 14 põhjustas rohkem eksimusi (lahendatus 79,03%): etteantud väide oli sõnastatud lindistusest erinevalt, seega nõrgematele eksaminandidele sai see komistuskiviks.

Kõige kõvemaks pähkliks osutus küsimus nr. 11 (lahendatus ainult 25,81%). Õige vastuse leidsid tõesti ainult kõige tugevamad. Lause "*Le président français reçoit des journalistes de la télévision pour faire un peu le point sur ce qui se passe en France et dans le monde.*" jäi enamusel kahjuks kuulmata.

Kokkuvõtteks võib öelda, et ülesanne oli lihtne nii ülesehituselt kui sõnastuselt. Enamik väiteid oli sõnastatud sarnaselt lindistusega ja nende ärakuulmine ei valmistanud valdavale osale eksaminandidest probleemi. Lause ümbersõnastamine või küsimuse esitamine ainult paari sõnaga esitatud info kohta tõi kohe endaga kaasa lahendatuse protsendid languse.

Kolmas ülesanne oli sobitusülesanne. Nagu eelpool öeldud, oli see kolmest kuulamisülesandest kõige lihtsam. Kõikide küsimuste lahendatuse protsendid olid üle üheksakümne protsendi. Kuulajal tuli etteantud soovid seostada raadiokuulutustega.

Nii kuulutusi kui sooviavaldusi oli täpselt ühepalju, kõik nad olid lühikesed ja seega oli valikute tegemine selle võrra lihtsam. Ka kõige nõrgem sooritaja sai selles ülesandes oma 2 punkti kätte.

	Abituriendid			Koolilõpetanud		
	Min. /maks. punktid	Keskm. tulemus	Keskm. lahendatus	Min. /maks. punktid	Keskm. tulemus	Keskm. Lahendatus
Ülesanne 1.	2/7	5.79	82.76	3/5	4.25	60.71
Ülesanne 2.	3/6	5.32	88.65	4.5/5.5	5.25	87.5
Ülesanne 3.	5/7	6.86	98.03	2/5	3.5	50

Võrreldes omavahel abiturientide ja koolilõpetanute sooritusi, on näha, et neli koolilõpetanut on jäänud abiturientidele alla kõigis kolmes ülesandes. Huvitav on fakt, et kolmas ülesanne, mille abiturientid lahendasid praktiliselt sajabrotsendilisel, osutus koolilõpetanutele poole raskemaks. Ka esimeses ülesandes jäävad koolilõpetanud abiturientidele alla. Samal ajal lahendati võrdselt hästi teine ülesanne, mis eeldas enamikel juhudel ainult kuuldud sõnade ülesleidmist etteantud väidete hulgast.

Kuulamisosa ülesanded olid abiturientidele liigagi jõukohased, lihtsad ja ei eristanud hästi tugevamaid nõrgematest, kuid eristasid hästi tugevamaid nõrgemate koolilõpetanute hulgas.

	Mehed			Naised		
	Min. /maks. punktid	Keskm. tulemus	Keskm. lahendatus	Min. /maks. punktid	Keskm. tulemus	Keskm. Lahendatus
Ülesanne 1.	3/7	5.38	76.92	2/7	5.78	82.51
Ülesanne 2.	4.5/6	5.42	90.39	3/6	5.29	88.1
Ülesanne 3.	2/7	6.15	87.91	4/7	6.78	96.79

	Eesti õppekeel			Vene õppekeel		
	Min. /maks. punktid	Keskm. tulemus	Keskm. lahendatus	Min. /maks. punktid	Keskm. tulemus	Keskm. Lahendatus
Ülesanne 1.	4/7	6.14	87.71	2/6	4.68	66.92
Ülesanne 2.	4.5/6	5.44	90.7	3/6	5.03	83.77
Ülesanne 3.	3/7	6.77	96.68	2/7	6.37	90.98

Mehed ja naised lahendasid võrdselt hästi teise ülesande, vahe on suurem 1. ja 2. ülesande puhul ja seda naiste kasuks. Eesti ja vene õppekeele koolide puhul on ligi kahekümne-protsendiline vahe 1. ülesande puhul, 2. ja 3. ülesande korral on vahe väiksem, kuid siiski märkimisväärne.

	Suurlinna koolid (26 eksaminandi)	Teeninduspiirkonnata koolid (31 eksaminandi)	Valla- ja väikelinnakoolid (1 eksaminand)
	Keskm. lahendatus	Keskm. lahendatus	Keskm. lahendatus
Ülesanne 1.	74.73%	88.94%	100%
Ülesanne 2.	85.58%	90.86%	100%
Ülesanne 3.	97.8%	98.16%	100%

Väga hästi on kuulamisülesanded lahendanud teeninduspiirkonnata koolide õpilane, ülesannete erinev lahendatus on paremini märgatav suurlinnakoolide grupis, kuhu kuulub ka nõrgem, s.o varem lõpetanute grupp.

3. Lugemisosa

Lugemisosa koosnes kolmest tekstist, mis erinesid üksteisest nii teemalt, ülesehituselt kui ka küsimuste tüübilt. Sellel aastal olid kaks teksti kirjanduslikud ja üks tekst oli koostatud ajalehekuulutuste põhjal. Kõige lihtsamaks osutus neist viimane, kirjanduslikud tekstid olid tervikuna sarnase raskusastmega.

	Punkte	Keskmine tulemus	Keskmine lahendatus
Ülesanne 1.	6	4.95	82.53
Ülesanne 2.	8	6.19	77.42
Ülesanne 3.	6	4.44	74.06

Esimene ülesanne koosnes kuuest üürikuulutusest, mille põhjal tuli leida sobiv üürilevõtja. Igale kuulutusele vastas üks üürilevõtja. Õige vastuse leidmine eeldas sõnavara mõistmise kõrval ka loogilist mõtlemist. Ülesanne ei olnud raske, kõikide küsimuste keskmised lahendatused jäid 74.19 ja 88.71% vahele, ometi saadi selles ülesandes ka 0 punkti ja seda nii abiturientide kui koolilõpetanute hulgas, nõrku tulemusi leiame ka teistes võrreldavates gruppides. Enim eksiti küsimuses nr. 5 (74,19%), kõige lihtsam oli küsimus nr. 6 (88.71%).

Teises ülesandes tuli teksti lõigud järjestada, kusjuures esimene ja viimane lõik olid ette antud. Tekst oli pärit E. Ionesco loomingust, tegemist oli kahekõnega. Enim eksiti küsimustes nr. 12 ja 14 (lahendatus 51.61%), sellist küsimust, millele kõik eksaminandid oleks õigesti vastanud, ei olnudki. Ülesanne eeldas tekstiloogika järgimist ja muidugi sõnavara ning grammatika mõistmist. Ka selles ülesandes jäi madalaimaks tulemuseks 0 punkti, mille sai meessoost vene õppekeelega kooli lõpetanu.

Kolmas ülesanne põhines M. Aymé teksti adapteeritud versioonil ja õige/vale tüüpi küsimustel. Tekst ei olnud raske ei sõnavaraliselt ega grammatiliselt, õigete vastuste leidmisel eeldati jutustuse sisu täpset mõistmist. Selle ülesande madalaimaks tulemuseks jäi 2,5 punkti ja seda kõikides gruppides, maksimumtulemuseni jõudsid ainult naissoost eesti õppekeelega koolidest pärit abituriendid.

Enim eksiti küsimustes nr. 15 ja 25 (lahendatus vastavalt 22.58 ja 24.19%), õigesti vastamiseks tuli mõista nii üksiklauseid kui teksti mõtet tervikuna, õige vastuseni jõudsid ainult kõige tugevamad. Ainus kõikide poolt õigesti vastatud küsimus nr. 17 sisaldas väidet, millest tekstis tõesti juttu ei olnud. Kõikide teiste küsimuste puhul tuli võrrelda küsimuses väidetavat tekstis leiduva informatsiooniga ja siin eksiti kõikides küsimustes. Kuna vastuse varianti Ei tea ei olnud ülesandes antud, siis tuli valida variantide õige ja vale vahel ning näis, et selline valik põhjustas nii mõnegi küsimuse puhul eksimuse (nr.26).

Suhteliselt rohkem eksiti küsimustes, mis eeldasid inimeste tunnetest arusaamist (nr.18, 20, 23, 25), konkreetsemad küsimused (nr. 16, 21,22) seevastu said rohkem õigeid vastuseid.

	Abituriendid			Koolilõpetanud		
	Min. /maks. punktid	Keskm. tulemus	Keskm. lahendatus	Min. /maks. punktid	Keskm. tulemus	Keskm. Lahendatus
Ülesanne 1.	0/6	5.05	84.2	0/6	3.5	58.33
Ülesanne 2.	2/8	6.34	79.31	0/8	4	50
Ülesanne 3.	2,5/6	5,52	75.29	2.5/4	3.38	56.25
	Mehed			Naised		
	Min. /maks. punktid	Keskm. tulemus	Keskm. lahendatus	Min. /maks. punktid	Keskm. tulemus	Keskm. Lahendatus
Ülesanne 1.	0/6	4.38	73.08	1/6	5.1	85.03
Ülesanne 2.	0/8	5.92	74.04	2/8	6.27	78.32
Ülesanne 3.	2.5/5.5	4.23	70.51	2.5/6	4.5	75
	Eesti õppekeel			Vene õppekeel		
	Min. /maks. punktid	Keskm. tulemus	Keskm. lahendatus	Min. /maks. punktid	Keskm. tulemus	Keskm. Lahendatus
Ülesanne 1.	1/6	5.12	85.27	0/6	4.58	76.32
Ülesanne 2.	2/8	6.67	83.43	0/8	5.11	63.82
Ülesanne 3.	2.5/6	4.57	76.16	2.5/5.5	4.16	69.3

	Suurlinna koolid (26 eksaminandi)	Teeninduspiirkonnata koolid (31 eksaminandi)	Valla- ja väikelinnakoolid (1 eksaminand)
	Keskm. lahendatus	Keskm. lahendatus	Keskm. lahendatus
Ülesanne 1.	83,97 %	83.87 %	100 %
Ülesanne 2.	71.63 %	85.08 %	100 %
Ülesanne 3.	72.12 %	77.96 %	75 %

Erinevate koolitüüpide võrdlemisel näeme, et ülesanne 3. pakkus kõigis kolmes grupis ühepalju peamurdmist. Teeninduspiirkonnata ja väikelinnakoolidele olid ühesuguse raskusastmega 1. ja 2. ülesanne ehk sobitus- ja järjestusülesanded. Suurlinnakoolides osutus kõige kergemaks ajakirjanduslik tekst, mõnevõrra raskemaks aga kirjandusliku teksti mõistmine.

4. Grammatika ja keelestruktuurid

Anu Treikelder

Keelestruktuuride ja grammatika osa koosnes 2004. a. eksamil sarnaselt eelmiste aastate eksamitega kokku 40 küsimusest (à 0,5 punkti, kokku 20 punkti), mis olid jaotatud kolme ülesandesse:

- valikvastustega küsimused (ül.1) erinevate grammatikavaldkondade kohta (artikkel, asesõna, määrsõna, omadussõna, eessõna, sidesõna jne.), ülesanne andis kokku 8 punkti, keskmine tulemus 6,7 p. ja lahendatus 83,77 %;
- verbi minevikuaegade moodustamine ja kasutamine (ül.2), ülesanne andis 8 punkti, keskmine tulemus 5,62 p. ja lahendatus 70,26 %;
- otsekõne muutmine kaudseks (ül.3) , ülesanne andis 4 punkti, keskmine tulemus 2,65 p. ja lahendatus 66,13 %.

Erinevused mees- ja naissoost eksaminandide tulemuste vahel on küllaltki olulised, kõige märgatavam on erinevus kolmanda ülesanderühma lahendamisel naissoost eksaminandide kasuks (protsentide vahe 22,84):

	Mehed			Naised		
	Min. /maks. punktid	Keskm. tulemus	Keskm. lahendatus	Min. /maks. punktid	Keskm. tulemus	Keskm. lahendatus
Ülesanne 1.	4,5 / 8	6,12	76,44 %	4,5 / 8	6,86	85,71 %
Ülesanne 2.	1 / 7,5	4,77	59,62 %	2 / 8	5,85	73,09 %
Ülesanne 3.	0 / 4	1,92	48,08 %	0 / 4	2,84	70,92 %

Suured on erinevused ka eesti ja vene õppekeele eksaminandide tulemuste vahel. Jällegi on see eriti suur kolmanda ülesanderühma puhul, kus eesti õppekeele eksaminandidel on oluliselt paremad tulemused (protsentide vahe 39,38):

	Eesti õppekeel			Vene õppekeel		
	Min. /maks. punktid	Keskm. tulemus	Keskm. lahendatus	Min. /maks. punktid	Keskm. tulemus	Keskm. lahendatus
Ülesanne 1.	4,5 / 8	6,99	87,35 %	4,5 / 7,5	6,05	75,66 %
Ülesanne 2.	2,5 / 8	5,99	74,85 %	1 / 7,5	4,79	59,87 %
Ülesanne 3.	1 / 4	3,13	78,20 %	0 / 4	1,55	38,82 %

Erinevused abiturientide ja kooli varem lõpetanute vahel on märgatavad nii teise kui kolmanda ülesanderühma puhul (vahe vastavalt 25 ja 40,62), mõlemal juhul on ülesande paremini lahendanud käesoleva aasta abiturientid:

	Abituriendid			Koolilõpetanud		
	Min. /maks. punktid	Keskm. tulemus	Keskm. lahendatus	Min. /maks. punktid	Keskm. tulemus	Keskm. lahendatus
Ülesanne 1.	4,5 / 8	6,78	84,70 %	4,5 / 6,5	5,63	70,31 %
Ülesanne 2.	2 / 8	5,75	71,88 %	1 / 5,5	3,75	46,88 %
Ülesanne 3.	0 / 4	2,75	68,75 %	0 / 3	1,13	28,13 %

	Suurlinna koolid (26 eksaminandi)	Teeninduspiirkonnata koolid (31 eksaminandi)	Valla- ja väikelinnakooli (1 eksaminand)
	Keskm. lahendatus	Keskm. lahendatus	Keskm. lahendatus
Ülesanne 1.	79,09 %	88,91 %	100 %
Ülesanne 2.	66,11 %	76,61 %	75 %
Ülesanne 3.	53,85 %	80,24 %	100 %

Esimene ülesanne, valikvastustega lünktekst (küsimused 1 – 16) on ülesandetüüpidest harjumuspäraselt kõrgeima lahendusprotsendiga (83,77 %), kuna ei nõudnud eksaminandilt aktiivset vormimoodustamise oskust, vaid üksnes kolme vastusevariandi seast tekstilünka sobiva vormi äratundmist. See on ka juba aastaid kasutusel olnud harjutusetüüp ja koolides ilmselt kõige enam treenitav. Lisaks grammatikateadmistele nõuab antud ülesandetüüp ka tekstist arusaamist ja sobiva vastuse leidmist sõltuvalt kontekstist.

Samal ajal tuleb loomulikult silmas pidada, et kõrge lahendusprotsent, võrreldes viimase ülesanderühmaga, tuleneb ka sellest, mida enam on osas ülesandeid, seda väiksem osakaal on igal üksikul eksimisel.

Antud harjutuses oli ka kaks küsimust, mis lahendati ära sajaprotsendiliselt (nr. 1 ja 12).

Kõige rohkem raskusi valmistasid kolm allpool analüüsitud küsimust, mille keskmine lahendus jäi alla 60%.

nr. 13 (37,1 %) ... *sur la table de toilette, la cuvette de tôle émaillée pleine d'eau sale.*

Vastusevariante oli kolm: A) de l' B) d' C) du

Tavaline vale vastus oli variant A (de l'), mida võib liigitada kui eksimust artikli valikul (määrava artikli l' kasutamine, sest omadussõna plein nõuab enda järel eessõna de) või ka kui eksimust omadussõna konstruktsioonis (st. on jäetud ära eessõna de omadussõna plein järel, mis toob kaasa partitiivse artikli kadumise). Grammatiliselt täiesti võimatut varianti du polnud pakutud ühelgi korral.

nr. 14 (51,61 %) *Bon, l'homme est déjà parti, ça le regarde après tout.*

Vastusevariandid: a) ça B) ce C) il

Vale vastusena oli pakutud kõige enam varianti C (il), mis osutab pigem probleemile teksti mõistmisel kui grammatikareeglite tundmisel. Grammatiliselt vale varianti C (ce) oli pakutud vaid ühel korral.

nr. 15 (56,45 %) *Il savait qu'il n'y aurait pas encore de café chaud.*

Vastusevariandid: A) du B) de C) un

Enim pakutud vale vastus oli variant A (du), ühel korral on pakutud varianti C (un). Mõlemad variandid osutavad üheselt eksimisele konkreetse grammatikareegli rakendamisel: partitiivse ja umbmäärase artikli kadumine eitavas lauses.

Teine, avatud vastustega ülesanne nõudis verbi minevikuaegade moodustamist ja kasutamist (küsimused 17 – 32) ning see valmistas eksaminandidele tunduvalt enam raskusi (keskmine lahendusprotsent 70,26 %) kui eelmine, valikvastustega ülesanne. Ülesande lahendajal tuli panna minevikku seotud tekstis kasutatud oleviku ajavormid. Seega pidi eksaminand ise moodustama õige verbivormi ja lisaks valima teksti sobiva minevikuaja (passé composé või imparfait). Selles rühmas oli 4 küsimust, mille lahendusprotsent jäi alla 60.

nr. 21 (46,77 %)

Il a fait, des yeux, le tour de la pièce et, au bout d'un temps légèrement trop long pour paraître naturel, il s'est décidé...

Selle küsimuse puhul on eksitud kõige rohkem ajavormi valikul: 30 korral on passé composé asemel pakutud imparfait ajavormi, kusjuures selle vormi moodustamisel on eksitud 8 korral. Vaid kahel korral on moodustatud valesti passé composé vorm (eksitud on mineviku kesksõna fait moodustamisel ja abitegusõna valikul, st. on kasutatud abiverbi est).

nr. 26 (51,61 %)

Mais les manières de l'individu avaient une allure tellement anormale qu'elle allait finir par appeler Wallas.

Jälle eksiti kõige enam ajavormi valikul: 25 korral on pakutud passé composé ajavormi, kusjuures ainult 5 juhul on eksitud vormi moodustamisel. Kaks vastajat on

pakkunud verbi venir imperfekti vormi (venait). Eksimine selle küsimuse puhul osutab nagu eelmisel aastal asjaolule, et ei tunta ära tegusõna aller kui ajavormi futur proche osa või ei tunta reeglit, et abiverbina saab tegusõna aller esineda vaid oleviku või imperfekti vormis (vastavalt oleviku või mineviku kontekstis).

nr. 29 (29,03 %)

Alors le bonhomme est tombé en arrêt sur l'une des vues: il l'a sortie du classeur et l'a examinée avec soin.

See oli kindlasti selle rühma kõige raskem küsimus, sest siin oli suurem eksimisvõimalus lisaks aja valikule ka abiverbi valikul ja mineviku kesksõna ühildamisel. Antud küsimus kontrollis passé composé kasutamise reeglit tegusõnade korral, mis esinevad liitaegades erinevate abiverbidega vastavalt sellele, kas nende laiendiks on sihitis või mitte, ja mineviku kesksõna ühildumist sihitisega. Nimetatud reegel leiab prantsuse keelt A-keelena õppivates koolides põhjalikumalt õpetamist alles keskkooli lõpuklassides ning ta ei kuulu nn igapäevareeglite hulka ja seega on kõrge eksimusprotsent mõistetav. Õigesti vastasid tõepoolest ainult kõige tugevamad eksaminandid.

Vale aega (imparfait) on pakutud vaid 7 juhul.

Vale abiverb on valitud 26 juhul (être abiverbi avoir asemel). Nii pöördub tegusõna sortir antud lauses abiverbiga avoir, sest tal on sihitis (asesõna la, mis asendab nimisõna vue).

Õige abiverbi valinud eksaminandid on aga eksinud mineviku kesksõna ühildamisel 7 korral (l'a sorti pro l'a sortie). Reegel puudutab minevikus abiverbiga avoir pöörduvate tegusõnade kesksõna ühildumist otsese sihitisega (COD) , kui sihitis asetseb lauses tegusõnast eespool.

Paaril korral on eksitud ka asesõna (la) paigutamisel verbivormi suhtes (asesõna on paigutatud abiverbi ja mineviku kesksõna vahele või on jäetud alles asesõna täishäälik, mis peaks kaduma täishäälikuga algava sõna ees: l'a).

nr. 30 (24,19 %)

Alors le bonhomme est tombé en arrêt sur l'une des vues: il l'a sortie du classeur et l'a examinée avec soin.

Erinevalt eelnevast on selle küsimuse puhul eksitud rohkem õige verbiaja valikul: 22 korral on pakutud imparfait ajavormi.

Õige ajavormi valinud eksaminandid on aga eksinud 16 korral mineviku kesksõna ühildamisel, kus kehtib sama ühildumisreegel, mida on eelnevas küsimuses käsitletud. Antud küsimuses muudab aga selle reegli järgimise keerulisemaks asjaolu, et ka originaaltekstis ei paista asesõnaga tähistatava nimisõna sugu olevikus välja (l'examine), see on vaja tuletada eelneva tekstilõigu põhjal.

Kahel korral on eksitud ka abiverbi valikul (pakutud abiverbi être).

Kolmas, avatud vastustega ülesanne nõudis otsekõne muutmist kaudseks (küsimused 33 – 40).

See ülesandetüüp oli riigieksamil esmakordselt. Eksaminandid pidid panema etteantud otsese kõne laused kaudse kõne vormi, sealjuures pidid nad ise ära tundma elemendid, mis kaudse kõne puhul muutuvad, ja siis õige vormi moodustama.

Selline ülesanne võimaldab kontrollida üheaegselt verbivormide moodustamist, verbiaegade kasutamist („aegade ühildumise“ reeglid), asesõnade ja ajamäärsõnade vormide tundmist.

Vaatamata selle ülesanderühma madalaimale lahendusprotsendile (66,13), võrreldes teiste rühmadega, ei saa ometi öelda, et see oleks teistest tunduvalt halvemini lahendatud osa. Kuna selles harjutuses oli kõige vähem küsimusi (8 küsimust, vrd. 1. ja 2. osa 16 küsimust), oli siin igal eksimisel kahekordne kaal. Seega piisas ühest valesest vastusest, et üldist lahendusprotsenti oluliselt madalamaks muuta. Samal ajal oli aga selles ülesanderühmas maksimaalne lahendusprotsent üksikküsimustes vaid 75,81 (nr. 33 ja nr. 40), võrreldes näiteks esimese ülesanderühmaga, kus kahe küsimuse puhul on lahendusprotsent 100 ja seitsmes küsimuses on see üle 90. Teisalt on selle „üllatusharjutuse“ lahendamisel ka kõige suuremad lahknevused erinevate eksaminandirühmade tulemuste vahel (vt. ülalpool üldstatistikat).

Kokku oli lauseid kolm:

1. *Chaque matin, nos hôtes nous demandaient: „Qu'est-ce que (33) vous allez faire (34) aujourd'hui (35)?“*

*Chaque matin, nos hôtes nous demandaient **ce que nous allions faire ce jour-là**.* (1,5 punkti)

Selles lauses oli kõige rohkem vigu küsimuses 34 (lahendusprotsent 66,13%). Kõik vastajad olid õigesti ära muutnud kaudse kõne lause aluse (nous), eksitud oli niisiis ajavormi valikul. Osa vastajaid olid jätnud ajavormi samaks kui otsekõnes, st. eksinud „aegade ühildumise“ reegli vastu (kui pealause on minevikus, tuleb kõik otsekõne olevikuvormid panna imperfekti vormi, sealhulgas ka ajavormi futur proche abiverbi aller). Teised aga olid püüdnud küll rakendada aegade ühildumise reeglit, kuid kasutanud vale aega (pakutud variante: nous irions, nous aurions fait, nous ferions, viimane oleks õige vorm otsekõne ferez vastena).

2. *En la voyant fatiguée, Pierre a demandé à Marie: „Est-ce que (36) tu t'es couchée (37) tard hier (38)?“*

*En la voyant fatiguée, Pierre a demandé à Marie **si elle s'était couchée tard la veille**.* (1,5 punkti)

Kõige rohkem valesid vastuseid oli küsimuses 38 (lahendusprotsent 35,48%). Selle küsimuse puhul on tegemist pigem sõnavaralise kui grammatilise probleemiga, sest suur osa valesi vastanutest oli püüdnud muuta otsekõne ajamäärsõna hier, kuid ei tundnud või ei suutnud meenutada selle kaudse kõne vastet mineviku kontekstis (la veille). Õigeks loeti siin ka grammatiliselt õigesti moodustatud sünonüümsed väljendid (nt. le jour précédent). Samal ajal oli osa vastanutest määrsõna hier ka muutmata või üldse lausest välja jätnud.

Küllaltki palju oli vigu tehtud ka küsimuses 37 (lahendusprotsent 61,29%). Siin oli pakutud valede vastuste valik väga lai. Osa vastanuid oli ajavormi muutmata jätnud, st. eksinud aegade ühildumise reegli vastu. Üsna levinud veaks oli „enesekohase“

asesõna ärajätmine verbivormi eest (s'était couchée), aga pakutud oli ka valesid verbiaegu (se couchait, se coucherait, se serait couchée).

3. *Tu m'as dit: „Je parlerai (39) de mes (40) projets à la réunion.“*

*Tu m'as dit que **tu parlerais** de **tes** projets à la réunion.* (1 punkt)

Selle lause puhul oli probleeme vähem kui eelnevates. Rohkem oli eksitud küsimuses 39 (lahendusprotsent 69,35%), sealjuures olid aja muutmata jätnud vaid üksikud. Üsna palju oli eksitud vormi moodustamisel või õige grammatilise isiku valikul (pakutud oli nii je kui il asesõna tu asemel).

5. Suuline osa

Suulises osas kontrollitakse rääkija võimet end arusaadavaks teha ka väljenduse konarlikkusest ja võimalikust abitusest hoolimata. Rääkimisoskuse mõõtmisel hinnatakse erinevaid rakendatavaid keeleoskuse komponente nagu sõnavara ja lausestust, kõne loogilisust ja sidusust, kõne eesmärgistatust, orienteerumist sõnavalikus ja oskust seda sobitada konkreetse kõnesituatsiooniga. Suulise osa ülesande sisuks eksamil on probleemi käsitlemine, oma arvamuse avaldamine ja selle põhjendamine. Vormiliselt seisneb see etteantud tekstilõigu temaatika esitlemises ja arendamises ning teemakohases intervjuus eksamineerijaga.

Suuline osa on kõikide aastate vältel olnud kõige kõrgema keskmise punktisummaga osa. Ometi koguti suulises osas sellel aastal ka madalaim osatulemus, nimelt 1 punkt.

Võimalikud 20 punkti jagunesid nelja hinnatava aspekti vahel järgnevalt:

	Võimalik punktisumma	Keskmine tulemus punktides	Keskmine lahendatus %
Ülesande täitmine ja interaktiivsus	5	4.42	88.39
Väljenduoskus	5	4.23	84.52
Grammatiline korrektsus	5	3.95	79.03
Hääldus ja intonatsioon	5	4.52	90.32

Tabelist on näha, et kõige kõrgemalt hinnatakse jätkuvalt eksaminandide hääldust ning ülesande täitmist ja interaktiivsust, täpselt nii nagu kõigil möödunud aastatelgi. Mõnevõrra vähem punkte antakse endiselt grammatilise korrektsuse eest.

Võrreldes aspektide keskmisi tulemusi eelmiste aastatega, võib täheldada peaaegu täielikku stabiilsust keskmistes lahendatustes ja punktides. Ei saa väita, et selle aasta eksaminandid olid tugevamad eelmise aasta eksamisooritajatest, vähemalt mitte suulises osas. Suuline osa sooritati väheste eranditega enamasti kõrgetele punktisummadele kõikides aspektides.

Suurem osa 2004. aasta lõpetajatest olid tõenäolised head suhtlejad, kes pöhirõhu aetasid aktiivsusele, teised oskused jäid veidi tagaplaanile. Jutt näis olevat sorav ja üsna sisukas, kuid keeleline korrektsus jätab veel soovida. Selleks, et meie lõpetajad väljendaksid ennast mitte ainult sisukalt ja hea sõnavaraga, vaid ka keeleliselt korrektselt, on vaja veel palju tööd teha.

	Aspektide keskmised tulemused punktides					
	Mehed	Naised	Eesti õppe- keeleaga kooli	Vene õppe- keeleaga kool	Abituriendid	Kooli- lõpetanud
Ülesande täitmine ja interaktiivsus	4.15	4.49	4.67	3.84	4.53	2.75
Väljendusos- kus	3.92	4.31	4.33	4	4.33	2.75
Grammatiline korrektsus	3.69	4.02	4.09	3.63	4.03	2.75
Hääldus ja intonatsioon	4	4.65	4.72	4.05	4.64	2.75

Keskliste punktisummade tabelist võib näha, et enim madalaid punkte oma suulise esitluse eest pälvisid koolilõpetanud. Tugevamad tulemused on pärit eestikeelsest koolidest. Kuid vahed ei ole nii suured, et võiks tõdeda ühtede tuntavat paremust teiste ees. Nõrgimaks grupiks, nagu ka teistes osades, jääb 4-liikmeline varemlõpetanute grupp.

Valmistudes järgmiste aastate eksamiteks tuleks eriti silmas pidada:

- Grammatikareeglite omandamise käigus tuleb rohkem tööd teha nende praktilise kasutamisoskuse vilumuse süvendamiseks. Õpilased võivad teoorias hästi osata keerulisi struktuure, kui neil aga lubatakse kirjalikus ja suulises suhtluses igas tunnis kasutada ainult lihtvorme, siis nad seda teevadki ning kõik teised oskused ning teadmised jäävad passiivseteks.
- Endiselt tuleb tähelepanu pöörata nii suulisele kui ka kirjalikule eneseväljendusele kõikides aspektides. Õpilasi tuleks suunata mõtlema, kuidas ja millist grammatikat ja sõnavara me kasutame näiteks suulises ja kirjalikus ülesandes. Kas see on ühesugune või erinev? Õpilasi tuleb suunata aru pidama mitte ainult selle üle, mida nad ütlevad või kirjutavad, jälgida tuleb ka, kuidas nad seda teevad ja neid seejuures suunata.
- Õpilasi tuleb juhendada kirjandi kirjutamisel. Endiselt ei kasutata kirjandi kirjutamisel mustandi ruumi plaani või kava koostamiseks. Isegi enne mustandi kirjutamist on soovitatav visandada plaan, mõtteskeem.
- Kirjandi puhul oodatakse õpilaselt arutlemist, mitte aga teema ja eluolu kirjeldamist.
- Kriitilisemalt tuleks suhtuda kirjutatu sisusse. Ei saa positiivselt hinnata kirjandit, mis on küll pikk, sõnavararikas jne, kuid millel puudub seos teemaga. Teemast kui tööjuhendist kinnipidamine on kohustuslik.
- Jätkuvalt tuleb õpilastele pakkuda lugemiseks, kuulamiseks ja suuliseks arutlemiseks erinevaid, võimalikult autentseid ja päevakohaseid dokumente. See on üks võimalustest rikastada nende sõnavara ja suunata neid mitmekesisemale sõnakasutusele.
- Valmistudes suuliseks osaks, võiks õpilastele pakkuda võimalusi oma suuliste esitluste lindistamiseks. See võimaldaks tegeleda enesehindamisega nii keelelistes aspektides kui ka sisus.

Prantsuse keele riigieksam 2005

2005. aasta eksam koosneb analoogselt eelmiste aastate eksamitega viiest osast à 20 punkti.

Maksimaalne võimalik punktisumma on 100 punkti, millest kirjalik osa annab 80 ja suuline 20 punkti.

Eksamimaterjalid koostatakse lähtudes riikliku õppekava nõuetest, toetudes Euroopa Liidu keeletasemete kirjeldustele (vt. lk 4) Eksam ei kontrolli mitte ainult konkreetseid teadmisi prantsuse keelest, vaid ka omandatud oskusi toime tulla prantsuse keeles.

Eksamiosade järjestus on järgmine:

1. Kirjutamisosa

Vaheaeg

2. Kuulamisosa

3. Lugemisosa

4. Grammatika ja keelestruktuurid

Suuline osa toimub teisel päeval.

Alates 2005. aastast ei kasutata prantsuse keele riigieksamil enam vastuslehte. Seega peavad eksaminandid jälgima, et kõik sõnad, laused jm eksamitööle kirjutatu oleks korrektne, sodida ega korrektorit kasutada ei tohi. Vajadusel tuleb valesti kirjutatud sõna(d) korrektselt maha tõmmata ja uuesti kirjutada. Sodimise tõttu raskesti loetavad sõnad loetakse veaks.

Kirjutamisosa

Kirjutamisosa koosneb kahest ülesandest;

Pikem ülesanne on

- arutlev lühikirjand, mille teema valib eksaminand kolme pakutu seast;

Hindamisel võetakse arvesse teksti ülesehitust (sobiv sissejuhatus, teemaarendus, kokkuvõte/ lõppsõna), sisu vastavust teemale, sõnavara rikkust ja sobivust antud teemaga ning loomulikult grammatiliste vormide oskuslikku kasutamist. Pikem ülesanne annab 15 punkti ja aega 50–55 minutit.

Kirjandi pikkuseks 170- 200 sõna. Nõutud sõnade arvust pikema teksti kirjutamine lisapunkte ei anna, küll aga võib kaotada punkte ettenähtust tunduvalt lühema või pikema teksti eest. Lubatud kõikumine sõnade arvus on $\pm 10\%$.

Kuna sõnade kokkulugemisega on jätkuvalt probleeme, siis tuleks seda juba varem harjutada. Iga sõna, mis on kirjutatud eraldi ja mille vahel ei ole sidekriipsu ega ülakoma, loetakse eraldi sõnaks.

Kirjandilehe küljel on ruumi mustandi jaoks. Soovitav oleks seda ruumi kasutada siiski eelkõige kava ja märkmete jaoks, aga mitte kirjutada sinna ainult valmis tekst.

Lühem ülesanne võib olla näiteks:

- arvamussavaldus etteantud teemal,
- kaart (kutse-, tänu-, õnnitluskaart),
- nõuanne sõbrale, tuttavale,
- lühike vastus kuulutusele (tööpakkumine, ostu/müügikuulutus, tutvumine jne.),
- kuulutuse kirjutamine.
- piltide järgi lühijutu kirjutamine
- loole lühikese lõpu kirjutamine.

Lühike ülesanne annab 5 punkti ja aega kuni 30 minutit.

Ülesande pikkuseks on 50–80 sõna sõltuvalt ülesandest (näiteks kaardi puhul 50 sõna).

Enne kirjutama asumist tuleb eksaminandil tähelepanelikult lugeda tööjuhendit või nn. juhtlauset ja endale selgeks teha, millest ja kuidas tuleb kirjutada. See väldiks kindlasti teemast mööda kirjutamise. Samuti tuleks eksaminandil mõelda, milliseid grammatilisi oskusi ja sõnavara oleks antud ülesandes sobilik kasutada.

Hindamisjuhend vt. Eksamitöö 2004

Kuulamisosa

Kuulamisosa kontrollib eksaminandi oskust mõista prantsuskeelset kõnet ja leida sellest vajalik informatsioon. Eksaminand peab suutma eristada nii üldist kui ka detailset informatsiooni vastavalt etteantud ülesandele ja küsimusele.

Kuulamiseks pakutavad tekstid võivad olla näiteks intervjuud, vestlused, telefonikõned, lühemad jutustused, erinevad teadaanded (ilm, lennu-, bussi-, rongijaama teadaanded, reklaam jne.).

Kuulamisosa koosneb kahest-kolmest ülesandest ja kestab koos pausidega kuni 30 minutit.

Ülesannete tüübid on traditsiooniliselt samad, mis eelnevatelgi eksamitel:

- Õige / vale vastus
- Valikvastus
- Lünkharjutus
- Lühivastused.

Lugemisosa

Lugemisosa koosneb kahest-kolmest tekstist üldmahuga circa 1000 sõna. Aega on 50 minutit.

Lugemisoskuse kontrollimiseks kasutatakse katkendeid ilukirjanduslikest teostest, ajaleheartikleid, reportaaže, intervjuusid, reklaamprospekte jne.

Tekstid on valitud erineva raskusastmega, mõned raskemad ja teised kergemad, ja erineva stiiliga. Ka ülesanded sisaldavad erinevate raskusastmetega küsimusi, oluline on nii sisu üldine kui ka detailne mõistmine, samuti võidakse esitada küsimusi sõnavara mõistmise kohta antud kontekstis. Ülesannete liigid on üldjoontes samad, mis kuulamisosalgi:

- Õige / vale; jah / ei / ei tea
- Valikvastused
- Lünkharjutus
- Lühivastused
- Sobitusülesanded

Grammatilised struktuurid

Grammatiliste struktuuride osas nõutakse prantsuse keele grammatika põhireeglite tundmist ja õiget rakendamisoskust.

Võrreldes 2004. aasta riigieksamiga grammatikaosa ülesandetüübid ja raskusaste põhimõtteliselt ei muutu. Nõutakse verbivormide aktiivset moodustamist, verbiaegade kasutamisoskust seotud tekstis ning subjunktiivi ja tingiva kõneviisi enamlevinud kasutamisuhtude tundmist, artikli, asesõnade ja teiste keeleelementide kasutamist. Täpsemad grammatikaoskuste loendid on kirjas riiklikus õppekavas.

Grammatikaosa koosneb 40 ülesandest à 0,5 punkti, mis kokku annavad maksimaalselt 20 punkti.

Ülesand juhistes ei eeldata, et eksaminand tunneks spetsiifilist grammatikasõnavara, v.a. erinevate ajavormide ja kõneviiside nimetused prantsuse keeles.

Ülesandetüübid on samad, mis möödunud aastate eksamitel:

- Lünkade täitmine õigete vormidega
- Lünkade täitmine etteantud valiku seast
- Valikvastustega ülesanded

Suuline osa

Suulise väljendusoskuse teemadevalikul on aluseks riikliku õppekava kõnearendus- ja lugemisteemad (Riigi Teataja nr. 20, 22. veebruar 2002, lk. 947).

1. MINA; mina isiksusena teiste seas, eripära, võimed, eelistused, tugevused, nõrkused.
2. PEREKOND JA KODU: abielu ja perekond, rollid perekonnas, õigused ja kohustused, kodu ja kasvatus, perekonna eelarve.
3. SÕBRAD; sõpruskonnavälised suhted, sotsiaalsed probleemid.

4. KESKOND, EESTI, MAAILM; loodus ja loodukaitse, loodusrikkused, kliima, maa ja linn, urbaniseerumine; eesti valitsemiskord, majandus, kultuuritavad, rahvusvahelised suhted.
5. ÕPITAVAT KEELT KÕNELEVAD MAAD: valitsemiskord, kultuur, rahvusvahelised suhted.
6. IGAPÄEVASED TEGEVUSED: tervislik eluviis, toitumine, suhtlemine teeninduses, abiandmine õnnetuses.
7. ÕPPIMINE JA TÖÖ: haridussüsteem ja õppimisvõimalused eestis ja õpitava keele maades, õpioskused ja eksamitehnikad; töö ja tööpuudus, tehnika areng.
8. HARRASTUSED JA KULTUUR: spordialad, looming, kultuuritegelased, reklaam ja selle roll, infoühiskond ja selle probleemid.

(Vaata ka eelnevate kooliastmete teemasid)

Eksam lähtub lühikesest tekstist, mille juurde on antud suunavad küsimused. (vt. suulise osa eksamiülesanded)

Eksaminandilt oodatakse mitte teksti mehaanilist ümberjutustamist vaid tekstist tuleneva idee või probleemi sõnastamist, lühikest arutelu antud teemal ja seisukohavõttu.

Harjutamiseks saab kasutada eksamikeskuse koduleheküljel (www.ekk.edu.ee – riigieksamid – keskkoolitaseme eksamid)) avaldatud hindamiskriteeriume ja eksamiülesandeid.

Eksamikomisjon peaks koosnema kolmest isikust: eksamineerijast, hindajast ja eksamiassistendist. Õpilast peaks võimalusel eksamineerima tema oma õpetaja. Hindajaks on teine prantsuse keele õpetaja, kes on läbinud hindamiskoolituse, kes kasutab selleks ettenähtud hindamisskaalat, kuid kes ei sekku vestlusse.

Eksamiassistendi ülesandeks peaks olema õpilaste sissekutsumine, teemade käsitamine ja õpilase kohale juhatamine (või ettevalmistusruumi juhatamine), ajakava jälgimine ja vajadusel ka dokumentide täitmine.

Iga vastaja jaoks peab arvestama 12-15 minutit.

Suuline eksam koosneb kolmest osast:

- sissejuhatav osa
- teemaarendus
- intervjuu

Vastavalt varem kokku lepitud järjekorrale kutsub eksamiassistent õpilase eksami-ruumi.

Eksaminandil on õigus valida eksaminaatori laual olevatest teemadest kaks ja seejärel otsustada, millise teema ta valib. Seejärel antakse talle ettevalmistusleht tekstiga. Intervjuu küsimused on ainult eksamineerijal ja neid ei saa ette valmistada.

Lubatud on kirja panna märksõnu, kava, kuid mitte teksti valmis kirjutada ega se-da maha lugeda.

Eksamiruumis võib korraga olla kaks õpilast - üks, kes vastab, ja teine, kes valmistab oma vastust ette. Veel parem oleks, kuiksamiruum ja ettevalmistusruum oleksid kõrvuti asetsevad eraldi ruumid. Eksamit ettevalmistav õpilane ja vastaja ei segaks sellisel juhul teineteist.

Suulisel eksamil tuleb hoolega jälgida ajakavast kinnipidamist, kuna sellest sõltub õpilase ettevalmistusaeg. Ettevalmistusaeg ei tohi venida üle 12-15 minuti. Teisisõnu, eksaminandil on ettevalmistusaega nii kaua, kui teine eksaminand vastab (12 -15 minutit).

Eksamiassistent, kelle laua peal asuvad eksamiteemad, kutsub järgmise eksaminandi sisse kohe, kui eelmine vastaja on lõpetanud.

Suuline osa algab sissejuhatusega, mille käigus õpilane tutvustab ennast eksamikomisjonile, räägib oma huvialadest ja igapäevasest elust. Sissejuhatav osa kestab 2-3 minutit ja on mõeldud eelhäälestuseks. Seda osa ei hinnata, kuna reeglina on eksaminand selle varem ette valmistanud.

Sissejuhatusele järgneb teemaarendus. Kõigepealt tutvustab vastaja oma teemat, teeb kokkuvõtte olulisemast ja seejärel räägib antud teemale toetudes ettevalmistuslehel olevatele küsimustele. Teemaarenduse lõpuks peab õpilane andma oma seisukoha antud teemal ja seda ka põhjendama. Selle osa kestel ei tohi õpilast katkestada, vaid tuleb tal lasta rahulikult oma jutustust arendada. Eksamineerival õpetajal tuleb aktsepteerida eksamineeritava seisukohti ka juhul, kui ta nendega nõus ei ole. Oluline on, et eksamineeritav on võimeline aru saama teemast, seda arendama ja esitama oma arvamuse prantsuse keeles.

Teemaarendusele järgneb teemast lähtuv intervjuu. Eksamineerija esitab õpilasele vestluse vormis antud teema jaoks ettevalmistatud küsimused.

Suulise eksami käigus ei tohi eksamineerija anda eksamineeritava vastustele mingeid hinnanguid ega väljendada oma võimalikku rahulolematust (ei suusõnaliselt ega ka muul viisil). Õhkkond peab olema võimalikult pingevaba ja sõbralik. Kui õpilane ei saa aru talle esitatud küsimusest, siis võib selle uuesti esitada. Õpilasel on õigus paluda küsimuse kordamist. Kui ta ka nüüd aru ei saa, siis tuleb rahulikult edasi minna järgmise küsimuse juurde.

Kokku on võimalik saada suulise vastuse eest 20 punkti..

Lindistamine toimub kokkuleppel õpetaja ja õpilasega, lindistamine on vabatahtlik. Igasksamiruumis peab olema lindistamisvõimalus ja õpilasi tuleb sellest enne teavitada.

Õpilane peab teadma, et kui vastus ei ole lindistatud, siis ei saa hinde suhtes apellatsiooni esitada.

2006. aasta riigieksami suulises osas lisandub senistele ülesannetele ka rollimäng (analoogselt teiste võõrkeelte eksamitega). Rollimängude näidised on väljatöötamisel ja need riputatakse Eksamikeskuse internetikoduleheküljele, prantsuse keele riigieksami alla üles 2005. aasta kevadeks, lisaks viiakse läbi ka õpetajate koolitus.